

Лексична помилка

Мовні обов'язки громадян України

Як парость виноградної лози, плекайте мову (М. Рильський).

Слово дня: прем'єра, дебют.

133 Вибери правильний варіант відповіді.

1. У Сергія (правильна, вірна) відповідь.
2. Чорна смородина має (лікувальні, лікарські) властивості.
3. Указати (адрес, адресу).
4. Я (рахую, вважаю), що треба більше читати.
5. Рекламу краще розміщувати в (людних, людяних) місцях.

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1 Що таке лексична помилка?
- 2 Що треба зробити, щоб уникати лексичних помилок?
- 3 Які словники доцільно використовувати?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Ознайомтеся зі змістом таблиці. Чи помічали ви подібні помилки в мовленні інших? Як вони впливають на мовлення?

Лексична помилка	
Уживання слів не у властивому значенні	<i>Я рахую, що приїду через неділю.</i>
Повторення однакових чи спільнокореневих слів в одному або сусідніх реченнях	<i>На уроці ми розпочали дослідження, у якому мали дослідити...</i>
Невиправданий повтор змісту у двох словах, розташованих поруч	<i>вільна вакансія, пам'ятні сувеніри</i>
Стилістично невмотивоване багатослів'я	<i>у жовтні місяці</i>
Уживання слів, не властивих літературній мові (росіянізмів, невмотивованих запозичень, діалектизмів)	<i>паперова салфетка</i>
Порушення лексичної сполучуваності	<i>Бабуся виготовляє смачні пиріжки.</i>
Уживання слів, не властивих певній епосі	<i>Мешканці будинку зібралися на віче;</i>

135

Доберіть до кожного пароніма слово, що ілюструє його зміст.

Зразок. *Військова частина, воєнна операція.*

Військовий, воєнний; гарнітур, гарнітура; дружний, дружній; досвід, дослід; сильний, силовий.

УСНО!

136

**Відредагуйте словосполучення й запишіть правильний варіант.
Із трьома словосполученнями складіть речення.**

Учбова література, дитячий педіатр, рішити завдання,
виключити електроприлади, у творі присутні помилки, при-
йняти участь у конкурсі, повстали проблеми, являється під-
метом, перший дебют.

ПИСЬМОВО!

137

Прочитайте речення. Знайдіть у них лексичні помилки. Відредагуйте й запишіть речення.

1. Сьогодні в драматичному театрі відбулася перша прем'єра. 2. Ми поїдемо в Карпати в грудні місяці. 3. Олег заказав букет квітів для мами. 4. Наталку чекав несподіваний сюрприз. 5. До ювілею школи проведено кілька міроприємств. 6. Михайлик готувався до змагань на протязі місяця.

ПИСЬМОВО!

138

Прочитайте текст. Про які мовні обов'язки громадян України в ньому йдеться? Розкажіть, як ви виконуєте мовні обов'язки.

Люби Україну, дбай про неї і захищай її національні цінності та найперше — мову. Яким будеш ти, якими ми будемо разом як нація, така буде й Україна. І тоді, коли озброїмося мудрістю, силою духу і слова нашого Великого Пророка Тараса Шевченка, утілиться в життя українська національна ідея «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля» (З газети «Слово Просвіти»).

УСНО!

Тема уроку корисна тим, що... Найбільше зацікавило завдання... Найскладніше було виконати..., оскільки... Я навчився / навчилася...

